
Notiser

MEDISINSK NYTT

RAGNHILD ØRSTAVIK

Email: ragnhild.orstavik@fhi.no

Tidsskriftet

RAGNHILD ØRSTAVIK

Email: ragnhild.orstavik@fhi.no

Tidsskriftet

RAGNHILD ØRSTAVIK

Email: ragnhild.orstavik@fhi.no

Tidsskriftet

TRINE B. HAUGEN

Email: trine.b.haugen@hf.hio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

KJETIL SØREIDE

Email: ksoreide@mac.com

Tidsskriftet

KJETIL SØREIDE

Email: ksoreide@mac.com

Tidsskriftet

Kan vi forutsi abscessutvikling?

Abscess i bukhulen er en potensielt alvorlig komplikasjon etter behandling for blindtarmbetennelse med perforasjon. Ved hjelp av en pasient-kontrollundersøkelse med omkring 250 pasienter har amerikanske kirurger forsøkt å kartlegge hvilke pasienter som er særlig utsatt for å utvikle tilstanden (Arch Surg 2007; 142: 236 – 41).

Blant ti risikofaktorer som ble lagt inn i regresjonsmodellen, var bare diaré ved ankomst til sykehuset og fekalitt under operasjonen signifikante. Den siste faktoren er lite anvendelig i praksis, fordi den forekom så sjelden. Forhold som forfatterne antok ville ha betydning, som valg av antibiotikaregime og operasjonsteknikk, var ikke signifikant.

Abscessutvikling er vanskelig å forutsi, og barn kan skrives ut fra sykehuset etter tre døgn dersom de ikke har feber og har begynt å spise, konkluderer forfatterne.

Felles gen for flere lidelser

Plexin er et av flere molekyler som sannsynligvis påvirker nevrogenesen hos voksne. Stoffet er særlig aktivt i hippocampus, et område av hjernen som antakelig er involvert i reguleringen av stemningsleiet.

En tidligere assosiasjonsstudie har funnet sammenheng mellom varianter av et gen som koder for plexin og schizofreni. Genotyping av en stor gruppe australske tvillinger og deres søsken viste at den samme polymorfismen sannsynligvis også påvirker risikoen for å utvikle angst og depresjon (Arch Gen Psychiatry 2007; 64: 318 – 26). Forskningen er en videreutvikling av tvillingstudier som har påvist felles genetisk sårbarhet for disse to tilstandene.

Strupekreft i Øst-Europa

Ingen områder i verden har så høy forekomst av strupekreft som landene i Mellom- og Øst-Europa. En sterk sammenheng mellom røyking og strupekreft er kjent, men det har også vært antydning en synergistisk effekt mellom røyking og alkohol.

Resultatene av en pasient-kontroll-undersøkelse fra fem land i denne regionen viser at 85 % av strupekrefttilfellene skyldes røyking (Am J Epidemiol 2007; 165: 814 – 20). Fem år etter røykeslutt begynte risikoen å bli mindre, og etter 20 år var den lik som hos personer som aldri hadde røykt. Alkohol hadde ingen tilleggseffekt av betydning.

Soldaters mentale helse før og etter krigsdeltakelse

Siden første verdenskrig har det pågått en diskusjon om soldater bør screenes for mentale sykdommer før de skal tjenestegjøre i krig. I en longitudinell kohortstudie av engelske soldater ble det undersøkt om deres mentale helse før deltakelse i Irak-krigen kunne forutsi psykiske lidelser som følge av krigen (BMJ 2006; 333: 991 – 6).

Av rundt 2 800 soldater som besvarte et spørreskjema før Irak-krigen startet, deltok 69 % i en ny spørreundersøkelse under eller etter deltakelse i krigen.

Screening hadde en lav prediktiv verdi for de vanligste mentale symptomene, mens den var moderat for posttraumatisk stressforstyrrelse. På bakgrunn av den lave prevalensen av posttraumatisk stressforstyrrelse blant engelske soldater har det liten verdi å screene for denne lidelsen før krigstjeneste.

Studie utfordrer den klassiske sorgteori

Sorgen etter tapet av en nærstående person starter oftest ikke med benekting, men med en erkjennelse av tapet. Det er konklusjonen i en observasjonsstudie publisert i *JAMA* (2007; 297: 716 – 23). Dette står i motstrid til klassisk sorgteori – som aldri er blitt empirisk undersøkt.

Studien omfattet 233 personer som mistet ektefellen ved naturlig død. Disse ble fulgt opp i to år. Sorgfasene ble vurdert ut fra en klassisk modell: benekting, savn, sinne, depresjon og erkjennelse. I alle vurderinger i løpet av oppfølgingsperioden ble erkjennelsen av tapet – og ikke benektingen – opplevd oftest.

Hver av sorgindikatorene nådde sitt høyeste nivå i de første seks månedene etter tapet. Hver indikator nådde sitt toppnivå i den samme rekkefølgen som teorien forutsa, dvs. at selv om kun få personer opplevde benekting, forekom det oftest i starten av sorgperioden.

Hypertensive pasienter har også nytte av alkohol

Bruk av alkohol er forbundet med økt risiko for hypertensjon, men redusert risiko for hjerteinfarkt. Nå viser en ny studie at også mennesker med høyt blodtrykk med et moderat alkoholforbruk har redusert risiko for koronarsykdom (Ann Intern Med 2007; 146: 10 – 9).

Studien omfattet 12 000 menn med hypertensjon, hvorav halvparten fikk antihypertensiv behandling. De ble fulgt opp i perioden 1986 – 2002. 653 utviklet akutt myokardinfarkt. I forhold til avholdsfolk var risikoen for infarkt lavere blant dem som drakk > 10 g alkohol daglig. Den eneste gruppen med høyere infarktrisiko var dem som drakk < 5 g daglig.

Langtidsnytte av platehemmer ved medikamentstent

Klopidogrel er en adenosindifosfatreseptorblokker som brukes etter perkutan koronar intervensjon (PCI) for å hindre danning av stenttrombose. Varigheten av slik behandling har vært usikker.

Nå har forskere fra Durham, USA undersøkt 5 000 pasienter som fikk PCI-behandling med og uten klopidogrel og henholdsvis medikamentstent eller metallstent (JAMA 2007; 297: 159 – 68).

Det var ingen forskjeller etter 24 måneder ved bruk av metallstent uavhengig av klopidogrelbehandling, men blant dem med medikamentstent var det signifikant lavere dødelighet og forekomst av hjerteinfarkt ved bruk av klopidogrel. Forskjellene var til stede både etter ett og to år og antyder at forlenget bruk av klopidogrel ved medikamentstent kan være gunstig.

Ulike stenter, lik trombose-rate

Studier på medikamentutskillende stenter i koronararteriene har vært restriktive i definisjonene og dermed påvisning av stenttromboser. Nå har forskere brukt konsensuskriterier for å definere stenttromboser og reanalysert data fra randomiserte studier med ca. 900 pasienter med sirolimusstent, 1 400 med paklitaxelstent og 2 300 med metallstent (N Engl J Med 2007; 356: 1020 – 9).

Den kumulative forekomsten av sikre eller sannsynlige stenttromboser i alle stenttyper var noe, men ikke signifikant, forhøyet sammenliknet med originalfunnene. Det var ingen signifikante forskjeller i forekomst av stenttrombose mellom de ulike stenttypene (1,5 – 1,8 %). Forekomsten av trombose er imidlertid så lav at det kreves svært store studier for å kunne påvise signifikante forskjeller mellom gruppene.

Usikker gevinst på lengre sikt

Hvordan er langtids effektene av PCI-stenter av metall sammenliknet med dem som er belagt med sirolimus? Forskere har nå forsøkt å besvare spørsmålet ved å analysere data fra 14 randomiserte studier som omfattet ca. 5 000 pasienter (N Engl J Med 2007; 356: 1030 – 9).

Resultatene viste ingen forskjell i langtidsoverlevelse eller tid til neste hjerteinfarkt. Behovet for ny intervensjon var lavere for pasienter med sirolimusstent, mens tromboserisikoen var minst like stor som ved metallstentene.

Publisert: 3. mai 2007. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. februar 2026.